

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»
	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>071 Облік і оподаткування</u> Рік навчання: <u>2-й, семестр 3-й</u> Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u> Мова викладання: українська
Лектор курсу	д.ф.фбсс, асистент Томашук Ірина Олегівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	iryna8000@icloud.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 26 годин; практичні заняття – 24 години, самостійна робота – 100 годин.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Можуть застосовуватися при проходженні практики, подальшому навчанні на магістерському рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Фінанси підприємств» забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмій з даної дисципліни. Освітня компонента формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з обліку та оподаткування.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасного конструктивного, фундаментального мислення та системи базових знань з питань теорії та практики фінансових відносин суб'єктів господарювання.

Завдання вивчення дисципліни

- Завдання дисципліни орієнтовані на:
- з'ясування сутності фінансових ресурсів підприємств, методів і джерел їх формування, організації діяльності підприємств;
  - набуття навичок здійснення розрахунків грошових надходжень,

прибутку його розподілу, вивчення оподаткування підприємств,
– визначення потреби в оборотних активах, джерел фінансування відтворення основних виробничих фондів;
– оволодіння методами оцінки фінансового стану, фінансового планування, санації підприємств.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти такими програмними компетентностями:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК12. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької діяльності.

СК13. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області здійснення обліку, аналізу, аудиту, оподаткування діяльності підприємств аграрного сектору економіки.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем

України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПР24. Володіти та застосовувати знання особливостей практики здійснення обліку, аналізу, аудиту, оподаткування та складання звітності підприємств аграрної сфери.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№з/ п	Назви тем	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Основи організації фінансів підприємств	2	2	8
2	Фінансові ресурси підприємства	2	2	8
3	Грошові надходження	2	2	8
4	Формування та використання прибутку	2	2	8
5	Організація грошових розрахунків	2	2	8
6	Оборотні активи підприємства	2	2	8
7	Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів	4	2	8
8	Кредитування підприємств	2	2	8
9	Система оподаткування підприємств	2	2	8
10	Фінансове планування на підприємстві	2	2	9
11	Оцінка фінансового стану підприємства	2	2	9
12	Фінансова санація та банкрутство підприємства	2	2	10
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться насамостійне вивчення	30	Протягом семестру	Усне та письмове опитування, оцінювання конспекту
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	Протягом семестру	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	25	1 раз на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	25	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 292 с.
2. Гриценко Л.Л., Дейнека О.В., Боярко І.М. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 285 с.
3. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Постанова Правління Національного банку України від 21.03.2004 р. № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Т.Я. Андрейків, І.Р. Чуй, М.В.

Сороківська. Львів : ЛТЕУ, 2022. 276 с.

6. Фінанси підприємств : навчальний посібник / Н.С. Ситник, С.Д. Смолінська, І.Ф. Ясіновська; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

7. Фінанси підприємств : підручник / В.В. Сокурєнко, Д.В. Швець, С.М. Бортник, С.О. Ткаченко; за заг. ред. В.В. Сокурєнка. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.

Додаткова література

1. Гончаренко Н.Г. Фінансове планування як елемент забезпечення управління фінансовими ресурсами бюджетних установ. *Економічний простір*. 2021. Вип. 165. С. 116–119.

2. Донченко Т.В. Теоретичні основи санації підприємств: сутність та функції. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2020. № 3. С. 124–132.

3. Колісник О.П., Замогильна А.В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Modern Economics*. 2020. Вип. 10. 2020. С. 60–65.

4. Колісник, О., Томша, А. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 25. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-15>

5. Коцюрба О. Фінанси підприємств: практикум. Навчальний посібник. Кропивницький : ЦУНТУ, 2022. 160 с.

6. Мельничук Г.С.. Теоретичні аспекти аналізу грошових активів підприємства. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2020. Вип. 2. С. 222–236.

7. Мерєнкова Л.О. Сучасні підходи щодо визначення сутності фінансових ресурсів підприємства в ринковій економіці. *Вісник економіки транспорту та промисловості*. 2020. № 9. С. 344–347.

8. Насібова О.В., Івашкевич І.О. Теоретичні основи оцінки фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 30. С. 185–188.

9. Сус Ю.Ю., Бойко Н.С., Назімова К.С., Залюбовська В.В. Роль податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у формуванні бюджетних доходів. *Агросвіт*. 2021. № 23. С. 62–69.

10. Томашук І.О., Вольська Л.Л. Забезпечення та організаційні засади банківського кредитування аграрних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. № 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-30>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4865/4805>.

11. Томашук І., Томашук І. Теоретико-організаційні аспекти механізму кредитування аграрних підприємств. *Економічний дискурс*. 2021. Вип. 3-4. С. 64-78. DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2021-2-7>

12. Томашук І.В., Томашук І.О. Кредитування аграрних підприємств як ефективне джерело інвестиційної діяльності. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 7. С. 74-84 <https://doi.org/10.32782/2023-7-11>

13. Тютюнник Я.В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства *Економіка та держава*. 2021. № 4. С.

157– 162.

14. Ярошевич Н.Б. Фінанси диверсифікованих підприємств: Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2023. 327 с.

15. Cheremisina, S., & Tomashuk, I. (2023). Regional aspect of the efficiency of lending to the agricultural sector of the Ukrainian economy. *Ekonomika APK*, 30(5), 46-58. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202305046>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <http://www.minfint.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial>
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>
8. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://uainsur.com>
9. Онлайн-журнал Ліги страхових організацій України «Форіншурер». URL: <https://forinsurer.com/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 1	30
Атестація 2	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5

Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
Підсумкове тестування	30
Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	зараховано
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни